

Emili A. Moliné

La llengua de les televisions privades

Quan encara el projecte de llei de televisions privades no és més que això, s'han dibuixat ja, però, els segurs beneficiaris de les possibles concessions. Els responsables d'aquests projectes, fins ara, contempen la realitat lingüística de l'estat amb una gran ambigüitat.

L'aparició de les televisions autonòmiques a Catalunya, País Basc i Galícia va suposar la fi del monopoli televisiu exercit fins aquell moment per les dues cadenes de Radiotelevisió Espanyola i, sobretot, guanyar en el mitjà àudio-visual un pas decisiu en la respectiva normalització lingüística.

A més, es trencava la uniformitat de l'oferta de programació, llevat de les específiques emeses pels diferents centres regionals de RTVE, generalment en hores gens bones per aplegar un gran nombre d'espectadors. També s'encetava el trencament del gran pastís econòmic representat pels ingressos en concepte de publicitat.

D'aquí venia la por al desenvolupament televisiu autonòmic i, en el cas concret català de TV3, no solament pel potencial humà d'espectadors que podia restar a les cadenes estatals en el territori de Catalunya, sinó també per la incidència que Televisió de Catalunya tindria al País Valencià i a les Illes —com així té en aquests moments, malgrat les dificultats de tota mena que s'han trobat i que encara s'ensopeguen en el camí—, tres països units per vincles culturals i lingüístics comuns, a més d'aplegar una altra característica de tipus econòmic prou important, com és la de tenir unes poblacions amb un poder adquisitiu força més alt que la mitjana dels ciutadans de la resta de l'Estat espanyol. Una dada fonamental a l'hora de dissenyar pels experts una campanya publicitària.

D'aquí també venien les maliances envers els tercers canals des de Prado del Rey quan, sobretot en l'època del seu anterior director general, José María Calvino, va posar tots els bastons possibles a les rodes perquè

TV3 no pogués superar el repte de ser una cadena competitiva i, per tant, no pogués tampoc superar el llistó assignat des de Madrid, que la contemplava com un mal menor que no havia d'ultrapassar el camp antropològic i folklòric en els continguts de la seva programació.

Consolidades, però, aquestes tres ofertes televisives en els seus àmbits respectius, el govern central s'ha decidit a autoritzar l'establiment de cadenes privades de televisió. El reglament previst els dona un marge molt petit d'actuació, amb una sèrie de disposicions que constitueixen un

repte seriós per a qui es decideixi acceptar-lo per accedir als seus propòsits.

Personalment, en penso que les disposicions són excessivament proteccionistes, en benefici de les dues grans cadenes estatals existents i també, per què no dir-ho, dels tercers canals autonòmics, pel fet que ja hi són i funcionen amb tota normalitat. A la vegada, estic convençut que quantes més cadenes televisives es puguin sintonitzar des de l'aparell de casa nostra, ens assegurarem unes millors programacions, per la competència que es generarà i també assolirem unes cotes més altes en la pluralitat informativa.

La meua reticència em ve donada perquè s'ignora en aquests moments quin és el tractament que aquestes tres noves cadenes privades de televisió previstes en el nou ordenament jurídic donaran a la realitat plurilingüística de l'Estat espanyol. Una qüestió que em penso que els responsables dels projectes endegats no tenen assumida ni n'han fet una reflexió seriosa.

Dic això perquè fa poc temps vaig gaudir de l'oportunitat de tenir com a interlocutors, durant un seminari organitzat a Barcelona, tres representants d'aquests projectes de televisió privada. Les seves respostes a la qüestió plantejada de com contemplaven la pluralitat lingüística espanyola foren d'una ambigüitat extrema i d'un llançar pilotes fora que em van deixar astorat. I no solament a mi, sinó també a la resta de l'auditori que tenien al seu davant.

La normalitat lingüística caldrà que entri en les cadenes privades de televisió i s'ha de preveure, ara que encara som a temps, que els seus responsables ho tinguin en compte. Ensumo que aconseguir-ho no serà fàcil, però ens serà imprescindible procurar-ho i fer-ho. □